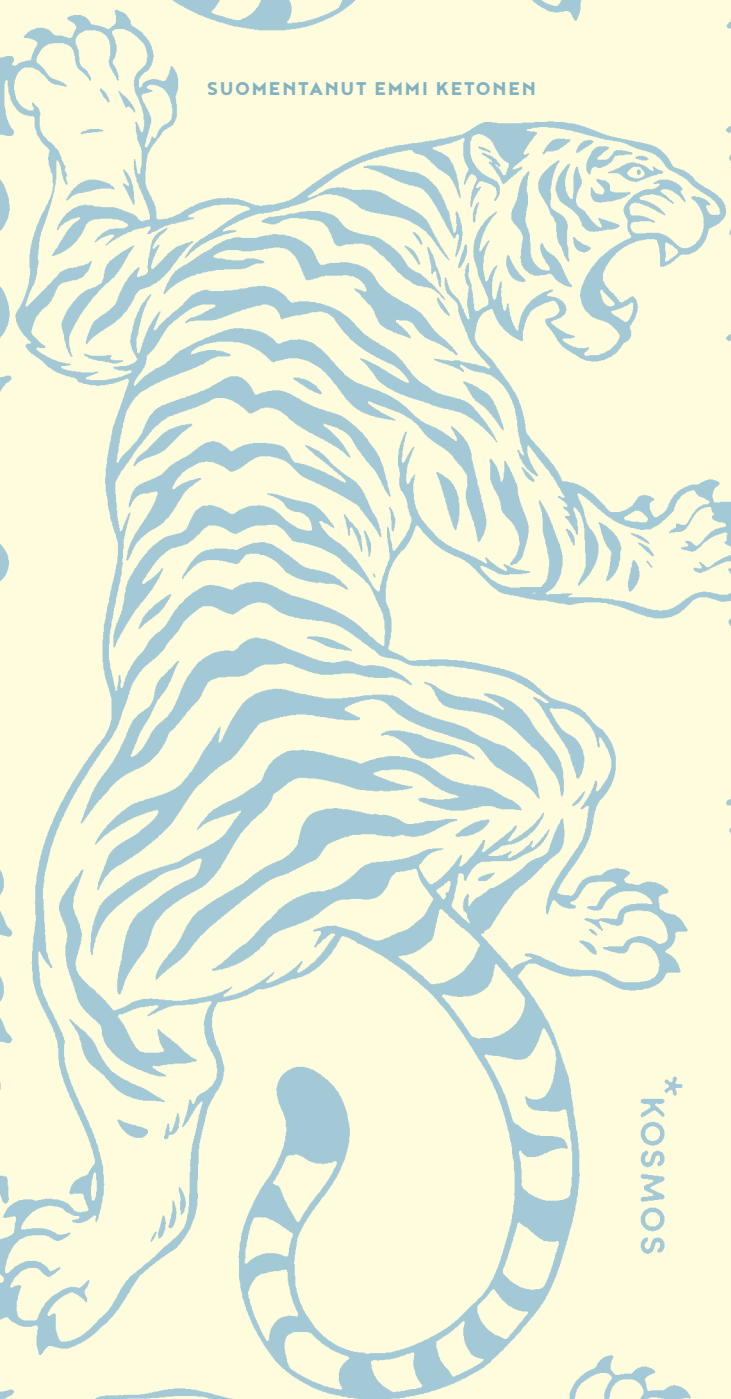

I
H
O
O
N
P
I
R
R
E
T
Y

SUOMENTANUT EMMI KETONEN

N
A
D
A
L
S
U
A
U
E
S
S
E
E

*KOSMOS

**NADAL
SUAU
IHOON
PIIRRETTY**

ESSE

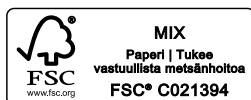
SUOMENTANUT
EMMI KETONEN

*KOSMOS

F I L I

FILI on tukenut tämän teoksen julkaisua.

Jenny ja Antti Wihurin rahasto on tukenut suomentajan työtä.

s. 71 sitaatti suom. Tuomas Anhava

Espanjankielinen alkuteos *Curar la piel*

Copyright © Nadal Suau, 2023

Originally published by Editorial Anagrama S.A.
c/o Indent Literary Agency www.indentagency.com

Suomenkielinen laitos © Emmi Ketonen ja Kosmos 2025

ISBN 978-952-352-314-2

Kannen suunnittelu: Jussi Karjalainen

Kosmos on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
tuotevastuu@kosmoskirjat.fi

1. painos

***KOSMOS**

Painettu EU:ssa.

Prologi: Ihon itsekritiikkiä

Tatuointi on juhla.

Meille, jotka leimaamme ihoamme, tatuointi on mahtavin kuviteltavissa oleva riemu, jossa yhdistyvät juhlallinen sitoumus ja lapsellinen kujeilu.

Yhteen aikaan tatuoinnin ottamisella oli hyvinkin tarkkaan määritelty ja yleisesti jaettu merkitys, jota myös populaarikulttuuri heijasteli. Se oli merkki vaarasta, kohtuuttomuudesta, vapaudesta tai rajallisesta omistusoikeudesta itseän. Tatuointi jakoi vahvasti mielipiteitä; suurin osa ihmiskuntaa suhtautui siihen järkytyksellä, harvempi myötämielisesti. Kuinka kätevää olisikaan, jos taitavan neulankäyttäjän armoilla voisi edelleen parissa tunnissa vapautua vaarasta, vapaudesta, kohtuuttomuudesta ja ääri rajoilla elämisen ponnisteluista. Mitä jos nuolen lävistämä sydän ja sen viereen tatuoitu teksti ”äidinrakkaus” pystyisivät ilmaisemaan ihmisen yksilöllisyyttä ilman sen suurempaa uhrausta? Mitä jos tatuointi toimisi tehokkaasti kuin tikkaus, joka estää identiteettiä purkautumasta (vaikka tatuointi ei olekaan ommel vaan arpi, umpeutunut haava)? Tatuointi voisi näin taata kantajalleen täydellisen läsnäolon.

Nykyään tällaista ei kuitenkaan tapahdu, eikä todennäköisesti koskaan tapahtunutkaan. Yksilön identiteetti ei ole koskaan ollut yhtenäinen, saati perustunut yksinomaan ihoon hakattuun koristeeseen. Aikoinaan tatuointia oli oikeus esitellä vasta kun elämä antoi sille perustellun syyn, ei missään

tapauksessa aiemmin. Kuusikymmentä vuotta sitten tatuoin-
teja oli merimiehillä, rangaistusvangeilla, friikeillä ja muilla
rajojen koetteli-joilla, joilla oli syynsäkin ilmoittaa keskiverto-
kansalaiselle: ”Tulen jostakin toisaalta.” Nykyään toisaalla on
kaikkialla, kaikki paikat ovat identtisiä, eikä Kap Hornin kier-
täminen ole sen ihmeellisempää kuin sunnuntainen päiväretki.
Tatuoinnit yleistyivät, lisääntyivät ja erikoistuivat kymmeniin
eri tyyllilajeihin. Tähän kului noin puoli vuosisataa. Proses-
sin aikana vähentyivät niin tatuoinnin häiritsevyys kuin sen
yhteiskunnallinen kahtiajakautuminen. Jokainen uusi leimani
herättää laajan repertoarin erilaisia reaktioita, joista useim-
mat ovat mieluisia, jotkin epämukavia tai jopa herjaavia, mutta
harva järkyttyy tosissaan, toisin kuin voisi kuvitella: Äitini tor-
juu koko asian, isä vaikuttaa epäluuloiselta. Facebookissa sate-
lee vitsailua, Instagramissa aplodeja. Saan kannustusta tunte-
mattomilta, siskoni kiusoittelee (hän kutsuu minua hipsteriksi,
linnakundiksi, huligaaniksi ja muotipelleksi, ja me nauramme
yhdessä), luostariveljeni esittävät kohteliaan välinpitämätöntä,
yliopistolla opiskelijat ihastelevat. Lisäksi mukaan mahtuu aina
joku omituinen viettely-yritys ja väärinymmärrys, samoin kuin
suosituksia hyvistä artisteista tai studioista joko kaupan kassa-
jonossa tai kun olen apteekissa essitalopraamiostoksilla. On
totta, että tatuointini saavat osakseen myös vähättelyä, ei-toi-
vottuja kommentteja ja röyhkeitäkin aivopieruja. Kerran erään
lehden toimituspäällikkö osoitti lakatulla kynnellään vasem-
man käteni pääskystä ja sanoi: ”En ymmärrä miksi maalaatte
itseänne tuolla lailla. En usko, että mikään on ikuista, enkä
haluakaan olevan. Minulle ei siis tulisi mieleenkään mennä
tekemään itselleni jotain tuollaista!”

”Maalaatte itseänne”, kerrassaan huvittavaa.

Asiahan on niin, että useimmiten kaikista hyökkävimpään
kritiikkiin kätkeytyy odottamatonta ymmärrystä kritiikin
kohteesta. Silloin kun kritisoi-ja on vieläpä älykäs, hänen hal-
veksuva suorasukaisuutensa heijastelee totuutta. Tuon vanhan

linjan toimittajan sanoissa oli järkeä: minä tosiaan toivon, että jokin olisi pysyvää eikä kuolisi pois, ennen kuin vasta minun mukani. Ja vaikka epäilen sellaisen asian olemassaoloa, usko jaloon toiveeseen on vahva. Siksi pysyn uskollisena hetkille, ihmisille, oivalluksille sekä mielialoille. Elämäni joka hetkellä luotan siihen, että ne eivät katoa. Eikä haaveiluni suinkaan ehdy ajan kuluessa, sillä ikuisuus ei ole muuta kuin nykyhetken oikukas synonyymi. Jos tahdon nykyhetkestä ikuisen, taiteilijan on injektoitava se ihoni alle (tai sitten käännän sen kirjoitetuksi sanaksi). Samalla tekoni tukee varmuutta siitä, että meitä kaikkia odottaa kuolema: minua, ”maalauksiani” ja ikuisuuttamme.

Missä sitten kuljenkaan, työpaikalla, puistossa tai hississä, tatuointini merkitys ei ole noin vain oivallettavissa yhtäkkiä tai yksiselitteisesti. Väitetään myös, ettei tatuointini muuta niin parempaan kuin huonompaankaan suuntaan suhdettani yhtään kehenkään: instituutioihin, yhteisöihin, yksilöihin (eikö todella? eikö missään ruumiinosassa, edes kasvoissa?). Se tehtävä koituu jollekin toiselle leimalle joskus myöhemmin, sitten kun tatuoinnit ovat irtautuneet juuriltaan jollekin toistaiseksi määrittämättömälle, harmittoman oloiselle alueelle (vaan onko se sitä todella?).

Miksi siis tatuoin itseäni? Tai paremmin: miksi me tatuoimme itseämme?

On tasan kaksi tapaa vastata tähän vaikeaan kysymykseen: kolmella sanalla tai viidelläkymmenellä tuuhannella. Kysymyksenäni on paljon monitahoisempi ja relevantimpi kuin vanhoilliset toimituspäälliköt kuvittelevat. Olemme tatuoineet itseämme aikojen alusta alkaen lähes kaikissa kulttuureissa. Viimeiset puoli vuosisataa länsimaalaisten iholle levitettyä mustetta on kuitenkin kaikessa hiljaisuudessa vainottu. Miten moinen epäilevyys tatuointia kohtaan ei voisi olla ohjaamatta meitä merkityksellisiin vastauksiin? Toisaalta käsitteet ovat muuttuvaisia. Kirkkoisä Augustinus totesi aikoinaan

ymmärtävänsä täydellisesti, mitä aika on, kunhan häntä ei pyydetäisi selittämään sitä, koska silloin hän ei ymmärtänyt-kään sitä täysin. Voimme hyödyntää hänen tarjoamaansa viisautta. On huomioitava, että tatuointi johtuu ennen kaikkea katoavasta suhteestamme aikaan. Jos tyytyisin toteamaan vain kolmella sanalla, miksi tatuoin itseäni, vastaus kuuluisi: koska nautin siitä.

Voisin myös siteerata tutkijoita, jotka ovat työskennelleet aiheen parissa. Esimerkiksi Marc Blanchard (johon myös Alejandra Walzer artikkelissaan viittaa) osoittaa tatuoinnille neljä eri tehtävää: *rituaalisen*, josta on kyse silloin kun juhlistamme menestystä tai suremme onnettomuutta; *suojelevan* tai *parantavan*, jota esiintyy etenkin šamaanikulttuureissa mutta josta on jälkiä myös leikkausarpien esteettisessä parantelussa ja kollektiivisissa mielenilmaisissa, kuten puolipisteen tatuoimisessa itsemurhien estämiseksi tai Medusan rintakuvan tatuoimisessa seksuaalisen väkivallan uhrien keskuudessa; *yksilöivän*, joka on ominainen katujengeille ja nuorison alakulttuureille; sekä *koristeellisen*, joka liittyy myös muotiin, niin paradoksaaliselta kuin se kuulostaakin.

Tämä essee pyrkii olemaan pitkä vastaus samaan kysymykseen niin lukijan kuin kirjoittajansa iloksi. Saamme jakaa maanisen innon tarkastella todellisuuden yhtä osasta ja ajatella sitä lakkaamatta, kunnes palaset lokahtavat paikoilleen ja selittyvät. Aivan kuin siten säästyisimme suistumasta ajan syövereihin, toisin sanoen unohdukseen. Ajatellessamme, lukiessamme ja kirjoittaessamme meitä ohjaa sama kiinnostuksen halu, joka ajaa meitä tatuoimaan itseämme, sama kiihko ja epätydyttävä lopputulos. Loppu koittaa kuitenkin aina vääjäämättä. Kirjani avainkysymyksen ohella esitän itselleni lisäkysymyksiä ja toivon niiden johdattavan meidät hypoteeseihin, jotka ovat yhtä avoimia, huokoisia, epävarmoja, paradoksisia, laajoja ja vieraita kuin elämä tässä 2000-luvun länsimaisessa yhteiskunnassa, jossa elämme, kulutamme, rakastumme ja osallistumme

läheistemme hautajaisiin. Tatuointi ei mitenkään eroa muusta taiteesta. Se on pohjimmiltaan sosiaalinen, sitä ruokkivat yhteiskunnan pelot ja halut, se heijastelee niitä ja toisinaan astuu niiden väliin. Ettekö muka erota sähköisten neulojen monotonisessa surinassa aikakaudellemme ominaista rytmiä?

Tatuointi on yhtä paljon tai jopa enemmän minän ja yhteisön välisen suhteen vahvistamista kuin yhteisöstä irtautumista. Molemmat funktiot mahtuvat siihen. Itse päädyin tähän riittiin omasta minästäni juopuneena, halusin sokeasti korottaa itseni erityislaatuiseksi yksilöksi, joksikin uudeksi, mutta sainkin oppia, kuinka yllättävän samanlaisia me kaikki olemme. Olen kokenut sen tietynlaisena kohtaamisena. Onhan tatuoinnin ottajan ensin uskottava ruumiinsa taiteilijan käsiin, ja toisaalta taipumus tatuointeihin on tunnistettu lähes kaikissa kulttuureissa. Esseeni juhlistaa yhteisesti jaettua intohimoa ja estetiikkaa. Monenko kesken? Sillä ei ole väliä.

Musteen injektointi ihon alle alkaa siitä, kun haluamme tallentaa muistoihimme jonkin tietyn hetken, juhlistaa jotakuta henkilöä tai jotakin asiaa, lisätä viehätysvoimaamme kaltaistemme keskuudessa tai vahvistaa ulospäin näkyviä omaelämäkerrallisia tunnusmerkkejämme. Me surkeat yksitoikkoiset olennot yritämme muuttua edes jollakin tapaa, uudelleensovittamme meille määrättyä ruumista, anomme osaksemme huomiota, tavoittelemme turhaan jatkuvuutta. Me, jotka tatuoimme itseämme, olemme ansainneet kaiken hellyyden, ehkä myös rakauden, aivan niin kuin hekin, jotka ajavat takaa samaa eheyttä muilla ilmaisutavoilla.

Kuinka samankaltaisia me tatuoidut sitten olemme? Ja mitä iloa tästä kaltaisuudesta on? ”Tatuointiyhteisö” on pelkkä myytti, jota ruokkivat eräät antropologit akateemisissa julkaisuissaan sekä hypoteettinen kansainvälinen markkina, josta vain harvat ammattilaiset jaksavat uneksia. Jos sellainen olisi, siihen kuuluisivat osalliset neulan molemmin puolin, niin taiteilijat kuin asiakkaat. Heidän käytänteensä ja seremoniansa

keräisivät satojen eri maiden kaupungeissa yhteen tuhansia ihmisiä, jotka olisivat valmiina tatuoimaan tai tulemaan tatuoiduiksi, esittelemään itseään, mainostamaan itseään, haistelemaan uusia trendejä ja jakamaan harrastuneisuuttaan. Epäilen, ettei sellaista yhteisöä ole. Ei ainakaan näin kirjaimellisessa ja mielikuvituksettomassa mielessä. On selvää, että maailmassa on miljoonia tatuointeja, jotka eivät minua kiinnosta. Enkä voisi milloinkaan tulla toimeen tatuoitujen ihmisten kanssa, jotka ovat muuten vastenmielisiä, fanaattisia tai tylsiä. Tämän kirjan ajatukset ärsyttävät varmasti monia heistä, kun samaan aikaan toisia ne miellyttävät.

Jokin yhteys välillämme kuitenkin on. Tatuointi voi olla hyvin tai huonosti tehty, se voi miellyttää silmää tai ei, mutta meitä kaikkia yhdistää sen alkuperä, tatuoinnin ottajan tarve antaa kuolevaisuudelleen merkitys. Tämä ei tarkoita sitä, että tatuointistudioon käveltäisiin aina merkityksiä poimiva antenni ojossa kuin seurakuntalaiset ehtoolliselle. Vaikka ottaisimme tatuoinnin vain koska haluamme leveillä tai näyttää hyvältä, koska ne ovat kauniita ja meille mieluisia tai vain koska sattuu huvittamaan, myös silloin törmäämme ajan katoavuuteen. Sitä paitsi usein syvimmit huolenaiheemme piilevät meissä naamioituneina. Joku kertoi minulle kerran tarinan kahdesta tatuoijasta, jotka pelasivat ristinollaa kaivertamalla peliruudukon toisen pelaajan reiteen. Anekdootissa yhdistyvät omanlaisensa hullu päähänpisto, tukeva humalatila, tilanteen koomisuus sekä hiljainen ymmärrys siitä, että niin reisi kuin omistajansa muu ruumis on olemassa vain hetken maan päällä. Jotkin hovit ovat pyhiä vahingossa, ja toivon todella, että jalan omistaja voitti ottelun.

Yritän siis sanoa, että emme voi liioitella tatuointikulttuurin (ja pelkään, että myös laajemmassa mielessä koko kulttuurin) yhteisöllisiä mahdollisuuksia, mutta emme myöskään voi väheksyä sen tarjoamia avaimia joihinkin aikakautemme vit-sauksiin, saati yleisesti jaettuun muistamisen, tunnustuksen ja

yhteyden tarpeeseemme. Lisäksi on selvää, että jotkut ammattilaiset onnistuvat luomaan uskollisen asiakaskunnan studiolleen, jos heillä vain on riittävästi lahjakkuutta ja inhimillistä lämpöä ja he tuntevat alaansa kannattelevat lainalaisuudet. Verkosto kasvaa vähitellen puskaradion välityksellä, vahvistaa asiakkaiden uskollisuutta, kutsuu mukaan taiteilijoita sieltä täältä ja tutustuttaa vierailijat toisiinsa. Useampi kuin yksi taiteenlajille omistautunut todennäköisesti naurahtaisi ajatukselle, sillä niin taloudelliset odotukset kuin sosiaalisessa mediassa kasvatettu maine ovat vieneet osansa toimialan romantiikasta. Ja naurahaessaan he ovat oikeilla jäljillä. Mutta sittenkään ei ole selvää, mikä oikein on se ihailtava menneisyys, jota meidän tulisi ikävöidä. Menneisyyden aikalaistodistajat purkavat myyttiä. Samuel Steward esimerkiksi jätti 1950-luvulla akateemisen uransa avatakseen kivijalkastudion Chicagoon. Hän selittää muistelmissaan *Bad Boys and Tough Tattoos* olleensa päätökseen hyvin tyytyväinen huolimatta siitä, että ”harvat yritykset vetävät tatuointimaailmalle vertoja selkään puukottamisessa, mestaamistaktiikoissa, ansoissa ja petoksissa. Yllättyikö joku? Noin 40 prosenttia alan ammattilaisista koostuu ex-vangeista ja huijareista, juopoista, pahoinpitelijöistä, sotilaskarkureista, huumekauppiaista ja ainakin parista tappajasta.” Oi vanhoja hyviä aikoja, mutta ehkei niin hyviä sittenkään. Nyttemmin kun tatuointistudiot ovat palanneet yhteiskunnan kelvolliselle puolelle, sektorilla esiintyy salonkikelpoista vehkeilyä aivan samassa määrin kuin millä tahansa toimialalla. Siitä huolimatta vannon, että sitoutumistakin tapahtuu. Olen sitä itse todistanut.

Vuoden 2016 tienoilla ansaitsin elantoni journalistisilla toimeksiantoilla, joihin sisältyi kutsumukseeni nähden erikoisia tehtäviä, kuten yrittäjähaastatteluita espanjalaiseen aikakauslehti *El Mundoon*. Noina kuukausina puhutin hotellinomistajia, ravintoloitsijoita sekä matkailuun tai jätevesien käsittelyyn valjastetun robotiikan asiantuntijoita, erään tuottoisan

kuparinkierrätyslaitoksen perustajaa, joka muuttui romukaup-
piaasta miljonääriksi 2010-luvun eurokriisin myötä ja puhui
itsestään kolmannessa persoonassa, sekä kahta videopelikehit-
täjää ja yhtä sobressada-makkaran tuottajaa. Palstalla vuorot-
telivat kansainväliset yhtiöt ja mikro-startupit, jotka jostain
syystä (eli voittojensa ansiosta) keräsivät huomiota, sekä yksit-
täiset yllättäjät, joilla oli tarjota väliin viihdyttäviäkin aiheita.
Siten tutustuin Iván Álvareziin, kotikaupungissani Palmassa
sijaitsevan Carnivale-studion toiseen osakkaaseen. Minulla oli
tuolloin vasta yksi tatuointi, enkä tiennyt kenellä olisin teettä-
nyt toisen. Olin viikkokausia kysellyt neuvoa tuttaviltani, jotka
toistuvasti suosittelevat kääntymään Ivánin puoleen. Sain lois-
tavan idean: haastattelun varjolla sanomalehti maksaisi minulle
70 euroa vierailusta hänen luonaan ja saisin samalla tehtyä
perusteellisen etukäteisselvityksen ennen lopullista päätöstäni
(niin rahaa kuin ajankäyttöä koskeva epävarmuus pakottaa
repimään kaikesta irti suurimman mahdollisen hyödyn).

Haastattelu tehtiin marraskuussa, enkä ole varma, pois-
tuinko tilanteesta enemmän innostuneena vaiko vakuuttu-
neena. Joka tapauksessa molemmat ovat päteviä kuvauksia
hetkestä, jona alamme viimein tuoda esiin pitkään pinnan alla
kytenyttä kapinaa. Ivánista välittyi luontainen tasapainoisuus
ja intohimo. Hän viittasi puheessaan jatkuvasti stigman his-
toriaan ja liitti sen pakkomielteiseen yksityiskohtien hinkkaa-
miseen, mikä tekee artesaanista ainutlaatuisen mestarin. Kyse
ei ollut vain siitä, että tulin hyvin toimeen hänen kanssaan tai
että hänen karismansa sai uteliaisuuteni heräämään. Olin koh-
dannut ihmisen, joka oli tietoinen omasta positiostaan, niin
edeltävästä traditiosta kuin eteenpäin sysäävästä kiitollisuuden-
velasta. Edessäni avautui äärimmäisen epätavanomainen näky:
yksilö, jolla oli eettistä selkärankaa ja joka pyrki tekemään
osansa valitsemalleen yhteisölle vahvistamalla ja tiivistämällä
toveruutta sen jäsenten välillä. Hän toi mieleeni filosofi André
Gorzin kehotuksen: ”On hyväksyttävä lopullisuus: olemme

täällä emmekä muualla, teemme tätä emmekä tuota, teemme sitä nyt, emme *aina* tai *koskaan*... Meillä on vain tämä elämä.” Kaiken lisäksi Iván pukeutui tyylikkäästi: Wranglerin paita, Leviksen farkut, Red Wingin maiharit ja aurinkolippa studion omalla maailmanpyörälogolla. Asuvalinta sopi saumattomasti yhteen komean kantriparran kanssa.

Palasin pian teettämään tatuoinnin ja aion palata edelleen.

En muista, soiko Carnivalen jukeboksista silloin ”Life Is Beautiful”, mutta olisi hyvinkin voinut soida. Kalifornialaisessa folkballadissa Willy Tea Taylor luettelee mollissa pieniä asioita, joista hänen kotinsa ja poetiikkansa muodostuvat: ”It’s everything sacred, it’s that slow movin’ dream; / You ask me where I’m from, well this is where I’m from”. Liiketilassa tuoksui kanelilta, koska siltä siellä aina tuoksuu. Todennäköisesti joku toinen artisti työskenteli pyöröikkunallisen puisen kääntöoven takana, jolloin sieltä kantautui tatuointikynän surinaa. Mosaiikkilattia antoi ymmärtää, että liiketila oli remontoitu 1800-luvun herraskartanon palvelusväen siipeen. Surkean sinapinkeltaiset ja norsunluunvalkeat laatat oli tehty sata vuotta sitten huolimattomasti jauhetuista jämäpigmenteistä ja paranneltu kauniiksi mosaiikiksi vasta epämääräisen 2000-luvun ensimmäisillä vuosikymmenillä (jokaisella vaatimattomallakin todellisuuden osalla on oma lokeronsa ehtymättömässä historiallisessa kerrostumassa). Seinillä roikkui kymmenittäin niin klassisia kuin moderneja salamalaitteita, old school -tyylisiä piirroksia, humoristinen dick of ages pönötämässä kuin virrenveisuulla, legendaarisen tatuoijan Herbert Hoffmannin muotokuva, ruusuja, tikareita ja lohikäärmeitä, John Waynen kuva pyöreissä tammikehyksissä sekä valokuva Judy Garlandista *Ihmemaa Ozin* Dorothyyna ja niin edelleen. Pakkomielleisyydestä kielivä omaelämäkerta. Liikkeen avajaisista on nyt kulunut kolmetoista vuotta, haastattelustamme seitsemän, ja paikka on yhä entisellään. Seinien piirrostaide paljastaa heti studiossa hallitsevan tyylin: länsimaalainen old

school. Samainen tyyli määrittää myös paikan omistajaa.

Upseerin poika Iván syntyi 1976 Sevillassa ja vietti lapsuutensa Rotan rannikkokaupungissa Andalusiassa, missä hän altistui jenkkikulttuurille, kiitos yhteydestä merivoimien tukikohdan sotilaisiin. Sieltä juontuvat americanamusiikki, englannin kieli, studion nurkassa lepäävä pyykkilauta. Sieltä juontuvat tatuoinnit, joista ensimmäisen hän hankki opintomatalla Pariisiin. Hän otti sen salaa isältään, joka jo varhain joutui kieltämään poikaansa astumasta kotia vastapäätä sijainneeseen studioon, yhteen harvoista laillisista tuon ajan Espanjassa. Viidessä sekunnissa hän valitsi motoristiestetiikkaa edustavan liikkeen valikoimasta auringon. Tärkeintä oli saada tatuointi, millään muulla ei ollut väliä. Oli oltava salaman nopea ja palattava kiireesti takaisin luokkatovereiden seuraan. Ihon alle työntyvä muste muovasi hänet vihdoinkin osaksi niiden joukkoa, jotka jo olivat ylittäneet rajan. Siitä on nyt neljännesvuosisata, eikä Iván edes pidä auringostaan, mutta hän ei poistaisi tai peittäisi sitä mistään hinnasta. Vaikka leima edustaa varsin keskinkertaista työtä, se on hänelle tänä päivänä kultaakin kalliimpi juuri siksi, että jo neljännesvuosisata on kulunut ja kuva haalistunut mutta säilynyt todisteena hänen innostaan. Samanlainen tarina on lähes kaikilla ensikertalaisilla: aloitamme päättävällä eleellä, ja vasta myöhemmin makumme kehittyy ja alamme edellyttää laatua, mikä lopulta tekee meistä nautiskelijoita (jos niin on määrätty).

Iván valmistui myöhemmin taidehistorian maisteriksi. Matkattuaan edestakaisin Granadan ja Corkin väliä hän päätyi seitsemäksi vuodeksi erään hotelliketjun training managerin kovaopakkaisiin tehtäviin. Tuolloin hän törmäsi taas folkiin, josta tuli yksi hänen musikaalisen intohimonsa kohteista. Häneen juurtuivat uudenlainen melankolia ja luonteenlaatu. Molemista näkyy yhä tänä päivänä merkkejä studion sadoissa pienissä yksityiskohdissa, samoin kuin hänen taidossaan keskustella ja ystävystyä ihmisten kanssa. Mutta hän ei milloinkaan

päässyt eroon musteen houkutuksista. Palkkansa hän tuhlassa pitkiin tatuointisessioihin. Pian alkoi olla selvää, ettei hänen harrastuneisuudellaan voisi tyytyä tavanmukaisen toimistotyön rutiineihin. Niinpä hän luopui työstään ja meni harjoittelijaksi studioon. Hän aloitti luottamalla lattiaa, keittämällä kahvia, juottamalla neuvoja, vastaamalla puhelimeen. Kaikenlaisella pikkuhommalla, kuten asiaan kuuluu. Tarkoituksena oli parkita tulokkaan nahka ja oikeuttaa hänet siten oppimaan taitavammiltaan. Harjoittelun jälkeen Iván siirtyi Wieniin, missä hän työskenteli samalla sektorilla melkein neljä vuotta, kunnes päätti jättää kaupungille hyvästit.

Joitakin kuukausia Iván vain kierteli ympäriinsä. Hän oli vakaa aikeistaan mutta epävarma siitä, miten ohjalla elämäänsä oikeaan suuntaan. Silloin hän sattui matkustamaan eräälle Välimeren saarelle tarkoituksenaan viettää pari viikkoa nuoruudenystävän luona. Ja niin he rakastuivat. Toisinaan niin vain tapahtuu ja toisinaan se toimii. Vähän sen jälkeen pariskunta perusti yhdessä Carnivalen Palman vanhaan kiinalaiskortteliin, muutaman metrin päähän La Terremoto de Alcorcónin eli laulaja-näyttelijä Pepa Charron johtamasta Bar Flexasista, hotellien ja turisteille suunnattujen vuokra-asuntojen keskelle, prostituoitujen, häikäisevien ruotsalaisturistien ja vanhankaupungin asukkaiden kulmille. *FINEST ELECTRIC TATTOOING*, ilmoittaa puna-valko-sininen mainoskyltti, *MORE PRECIOUS THAN JEWELRY*. Kun tutustuin Ivániin seitsemän vuotta myöhemmin, hän selitti päätöstään nauhurin ääressä näin: ”Ei mitään järkeä perustaa tilapäistä tatuointiliikettä. Haluan olla näkemässä, kun asiakkaittemme lapset astuvat ovestamme, kunhan ovat täyttäneet kahdeksantoista vuotta.”

Iván on opettanut minut tulkitsemaan leimoja ennakkoluulottomasti mutta varmana siitä, että niissä on voimaa. Annamme itse niille voiman ja myös muovaamme sitä. Tunnustetaan se nyt kaikille epäileväisille ja äideille (”jotka synnyttivät meidät ilman näitä piirroksia”): totuus on, että

mitään pakottavaa syytä tatuoinnin ottamiselle ei ole. Jos et ota tatuointia, ei tapahdu mitään. Ja jos ajatellaan vielä pidemmälle: jos tätä kirjaa tai jotain toista ei olisi kirjoitettu, ei sittenkään tapahtuisi mitään. Koskaan ei tapahdu mitään, ellemmme päättä toisin. On oma valintamme ja mieltymyksemme antaa ihmisille ja asioille merkityksiä, luoda uskollisuus-, ystävyys-, kauneus- ja onnenrituaaleja. Toimittaja Emili Manzano kysyi kerran filologi Martí de Riqueriltä, miksi meidän tulisi oppia latinaa, mihin yhdeksänkymmentävuotias Riquer vastasi: ”Samasta syystä kuin soitamme pianoa tai tanssimme. Koska voimme.” Siispä toinen järkeenkäypä ja hyväksyttävä vastaus on, että otamme tatuointeja, koska voimme. Tatuoitumisen mahdollisuus on piintynyt lajimme muistiin vuosituhansiksi, pysynyt primitiivisenä ja ehkä lapsellisenakin, puhtaana ja parantavana mutta myös kivuliaana toimenpiteenä.

Vaikka olen hyödyntänyt runsaasti kirjallisia lähteitä ja valikoinut tekstiini joitakin sitaatteja (ammattilaisilta, keräilijöiltä, yhden tai parin kuvan kantajilta, tutkijoilta, jatko-opiskelijoilta), tämä ei kaikeksi onneksi ole akateeminen essee. Kirjoitukseni voisi luokitella kaunokirjalliseksi esseeksi tai väliin jopa muistikirjaksi. Olen kirjoittanut teokseni aikana, jolloin elämässäni vallitsi levottomuus, ja nuo olosuhteet ovat aina vain röyhkeämmin iskostuneet tekstiini. Jos oikein tarkkaan katsoo, niiden vaatimukset ovat hyvin samantapaisia kuin tarve, joka panee ihmisen ottamaan tatuoinnin jonkin ikimuistoisen menetyksen hetkellä. Oli miten oli, yritän nähdä tekstini ennen kaikkea kulttuurisen (itse)kriitiikin harjoituksena, joka kumpuaa minun ihostani ja elämäkokemuksistani. Valokuvasin alastonta ruumistani eräänä yönä ja havainnoin perusteellisesti kuva-aiheiden yhdistelmiä, niiden elinvoimaisia ilmentymiä ihollani, niiden heijastumia, ensimmäisiä merkkejä ajan kulumisesta. Katsellessani tatuointejani ymmärsin, etteivät ne ole vain minun, vaan niissä yhdistyy kollektiivisia prosesseja, esteetiikkoja ja toiveita. Oivallus muuttui lähtökohdaksi hyödyntää

lukujen otsikoina viittä omaa tatuointiani. Eikä suotta, sillä niin tatuoinnit kuin niiden kantamat tarinat tarjoavat viiheitä, joiden avulla voimme jäljittää taiteenlajin tämänhetkistä tilaa.

Olen puhunut kritiikistä ja itsekritiikistä. Näen nämä kaksi käsitettä synonyymeinä (ensimmäisen soveltaminen yhdistämättä sitä toiseen olisi sokeasti tuomitsevaa). Yritän selittää itseäni yhdysvaltalaisen prosaistin Cynthia Ozickin sanoin, vaikka hänestä olisi taatusti järjetöntä toimia argumenttini taakajana. En usko tatuointien juurikaan kiinnostavan kirjailijaa, jollei lasketa SS-sotilaiden juutalaisvankien käsivarsiin kaivertamia numeroita. Ne taas ovat aiheeni toinen ilmenemismuoto, toinen haara, toinen mahdollinen kirja. Jätetään ne tällä erää. Käännyn nyt Ozickin puoleen, joka vuonna 2007 omisti pitkän esseensä ”The Boys in the Alley, the Disappearing Readers, and the Novel’s Ghostly Twin” niin sanotun korkeakirjallisuuden lukijakunnan jatkuvalla vähenemiselle ja siirtymälle aina vain etäämmäs länsimaisen kulttuurin keskiöstä, missä se vallitsi vielä kuusi vuosikymmentä sitten. Teksti ei vaihdu määrittelemään, onko tämänlaisella kirjallisuudella nykyisin enemmän vai vähemmän kuluttajia kuin silloin. On itse asiassa todennäköistä, että lukujen yksityiskohtainen tilastointi yllättäisi positiivisesti. Sen sijaan tekstin varsinainen kysymys on, että miksi vaativat romaanit eivät enää onnistu vetoamaan keskivertokansalaiseen tai nostattamaan debattia lehdistössä, kahviloissa tai sunnuntaipäivällisillä, toisin sanoen pelkkien asiantuntijoiden sijaan koko yhteiskunnassa (vaikka tämä onkin todennäköisesti vain tapa viitata yliopiston käyneiden, vapaiden ammatinharjoittajien tai politisoitujen vähemmistöjen piireihin). Yhteiskunnalliset reaktiot olivat luonteenomaisia 1960- ja 1970-luvuilla, jolloin Philip Rothin tai Juan Goytisolon kertomukset vielä herättivät polemiikkaa kotimaisaan, niin lukijoiden kuin teokset lukematta jättäneidenkin keskuudessa.

Ozickin mukaan ongelma juontuu siitä, ettei nykyään ole ”sellaista kritiikkiä, joka selittäisi joko vanhakantaisella tai nykyaikaisella tavalla, miten kirjallisuus kehittyy, saati miten se vaikuttaa ihmisen mielikuvitukseen ja muuttaa sen toimintaperiaatteita”. Jos joku rohkaistuisi kirjoittamaan tuon uupuvan mutta tuiki tarpeellisen kritiikin, hänen pitäisi sisällyttää siihen ”rajoittamattomia vapauksia, lukuisia kertomuksia, lukuisia kirjastoja, lukuisia teorioita ja otaksunia” ja lukea kaikki uudet romaanit ikään kuin ne olisivat yhtä ja samaa teosta, joka vangitsee tietyn hetken ihmislajin historiassa. Hänen tulisi yhdistää aikalaisteokset, niiden erilaiset esteettiset ja ideologiset ehdotelmät toisiinsa. Näin hän voisi ”määritellä, provosoida, inspiroida tai ainakin otaksua kulttuurimme tapahtumia tietyssä ajassa”. Siitä syystä, kuten newyorkilaiskirjailijamme päättää kirjoituksensa, olisi oleellisen tärkeää lähteä liikkeelle romaanin kriisiä koskevasta kysymyksestä, jossa ei ole kyse siitä, ketkä niitä lukevat tai miten he niitä lukevat vaan miksi he niin tekevät.

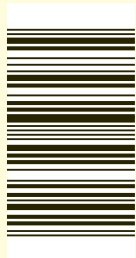
Vaihdetaan nyt käsitteen *romaanin* tilalle *tatuointi* unohtamatta, että sen matka on tietenkin ollut päinvastainen. Noin kuudessakymmenessä vuodessa tatuoinnit ovat siirtyneet vähemmistökentältä valtavirran suosioon (ja siihen tiivistyy mitä suuremmissa määrin kaikki ”oleellinen” maailmassamme). Tämän vaihtokaupan ansiosta Ozickin essee sanoittaa sen, mitä olen halunnut tällä teoksellani saavuttaa: tekstin, joka moninkertaistaisi tatuoinnin elinvoiman eikä vain balsamoisi sitä teoriaan.

Samoin toivon, että tekstissä tuoksuisi kaneli, että sähköinen surina seuraisi sen lauseita, taustalla soisi hyvä musiikki ja kipu suojelisi meitä, samoin kuin varmuus siitä, että olemme ystävien ympäröimänä.

Toivon, että nämä juhlat etenevät hitaasti.

9 789523 523142

Tarkkanäköinen esseeteos tatuoinneista, niiden henkilökohtaisuudesta, antropologiasta ja sosiaalisesta merkityksestä

Aikoinaan tatuoinnit kuuluivat lähinnä marginaaliryhmille: merimiehille, vangeille ja muille yhteiskunnan laitamilla eläville. Nykyään tatuoinnit ovat yleistyneet ja alakulttuurista on tullut valtavirtaa.

Nadal Suau pohtii esseessään, mikä ajaa ihmisen hankkimaan tatuointeja ja mitä niillä halutaan ilmaista. *Ihoon piirretty* kertoo tatuointien historiasta ja kehityksestä, niiden merkityksestä sekä representaatioista kirjallisuudessa ja elokuvissa. Se kertoo niin tatuojista kuin kehosta taideteoksena. Tatuointien lailla se kuitenkin kertoo ennen kaikkea elämästä: yhteyksistä, tunteista ja siitä, miten elämme ja miten voisimme elää paremmin ja hitaammin.

NADAL SUAU (S. 1980) ON ESPANJALAINEN
KRIITIKKO, KIRJALLISUUDENTUTKIJA JA ESSEISTI.

ISBN: 978-952-352-314-2 71.5